

ECONOMIES' HORIZONS
Економічні горизонти

DOI: doi.org/10.31499/2616-5236

Homepage: <http://eh.udpu.edu.ua>

ISSN
2522-9273
(print)
2616-5236
(online)

UDC: 338.48-027.543(477):327

DOI: [10.31499/2616-5236.4\(26\).2023.291961](https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(26).2023.291961)

*Anastasiia Blahopoluchna, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University
 PhD, Lecturer-trainee The Department of Technologies and Organization of
 Tourism and Hotel and Restaurant Business*

ЕКОНОМІЧНІ ВТРАТИ ВІД ЗРИВУ ТУРИСТИЧНОГО СЕЗОНУ У СЕЛІ СИЧАВКА ЛИМАНСЬКОГО (КОМІНТЕРНІВСЬКОГО) РАЙОНУ

ECONOMIC LOSSES FROM THE DISRUPTION OF THE TOURIST SEASON IN THE VILLAGE OF SICHAVKA OF THE LYMAN (COMINTERNIV) DISTRICT

***Анотація.** Війна зруйнувала курортний сезон на 90%. Значна частина узбережжя моря окупована ворогом, а в місцях, де є доступ до моря, залишається ризик обстрілів та мін.*

З 24 лютого туристичні компанії в Україні майже повністю зупинили свій бізнес. Авіаперельоти припинились, а готелі переорієнтувалися на прийом переселенців. Туристична галузь, яка за підрахунками Держстату приносила у бюджет України 3% ВВП, а за експертними оцінками, до 7%, зазнала чи не найбільших втрат від початку війни.

У с. Сичавка, знаходиться 29 закладів розміщення туристів, що розташовані у рекреаційній зоні. За попередніми підрахунками економічні втрати від зриву туристичного сезону у цьому районі становлять приблизно 300 млн. гривень.

***Abstract.** The Ukrainian economy and the tourism sector are experiencing the biggest crisis in recent decades. Inbound tourism practically ceased to exist. Due to the war between Russia and Ukraine, the holiday season was not opened this year either on the Sea of Azov or the Black Sea.*

The war destroyed the holiday season by 90%. A large part of the sea coast is occupied by the enemy, and in places where there is access to the sea, the risk of shelling and mines remains. Odesa regional military administration and Odesa city hall decided not to open sea beaches - due to mine danger. The mining of the Black Sea is a huge problem for both people and the environment, now there are several hundred mines in the water area - up to six hundred and some of them are Ukrainian, stolen in Sevastopol by the Russians back in 2014 after the occupation of Crimea.

Travel companies in Ukraine almost completely stopped business on February 24. Air flights stopped and hotels accepted displaced people. The tourism industry, which, according to the State Statistics Service, brought 3% of GDP to the budget of Ukraine, and according to expert estimates, up to 7%, has suffered almost the biggest losses since the beginning of the war.

In addition to the absence of vacationers, losses are also caused by enemy ammunition. Russian mines hit the shores of the sea, detonating and damaging first-line recreation centers, cafes and bars.

In May of this year, it was planned to allow tourists to sunbathe on some beaches and began actively offering accommodation services. However, at dawn on June 6, it became known about the partial destruction of the Kakhovskaya HPP dam

The destruction of the dam led to a huge ecological disaster. As a result of the detonation, a huge area was flooded - tons of dirt, poisonous substances along with the ruins of buildings and thousands of dead animals were carried into the Black Sea.

Tourists who came to the sea a few days before the explosion of the Kakhovskaya HPP witnessed frogs jumping out of the sea, wild ducks swimming, trees and driftwood. Here and there there were islands of reeds on the shore. There were green spots on the surface of the water. After what they saw, vacationers began to cancel hotel reservations en masse and returned home. At the same time, losses to the hotel business amounted to hundreds of thousands of hryvnias.

Between the cities of Yuzhne and Koblevo, there are 29 tourist accommodation facilities. These are collective accommodation facilities located in the recreation area of the village. Sychivka, each of which can accommodate 200 people on average. Sychavka is a village in the Lymanyskyi (Cominternivskyi) district of the Odesa region, which is located on the shore of the Black Sea. The main advantages of recreation in Sychavka are the proximity of the Black Sea, a sandy beach strip, a gentle descent into the sea convenient for children, and the complete absence of industrial enterprises. There are no five-star hotels in Sychavka, but there are several recreation centers right on the shore of the Black Sea. If desired, vacationers can rent rooms in detached houses or cottages. According to preliminary estimates, the economic losses from the disruption of the tourist season in this area amount to approximately 300,000,000 hryvnias.

Key words: *economic losses, tourist season, rest, accommodation facilities, air travel, recreation area, hotels, tourists*

Ключові слова: *економічні збитки, туристичний сезон, відпочинок, заклади розміщення, авіанереліт, рекреаційна зона, готелі, туристи*

Вступ. Українська економіка та туристична сфера переживають найбільший кризовий стан за останні десятиліття. В'їзний туризм практично перестав існувати. Через війну росії з Україною курортний сезон цього року не відкривали ні на Азовському, ні на Чорному морях. З

початку війни частина територій Запорізької області тимчасово окупована. Акваторія Чорного моря замінована і міни періодично зриває та прибиває хвилями до берега [1]. У неділю, 14 серпня, у курортній Затоці Білгород-Дністровського району Одеської області на пляжі

пролунав потужний вибух, загинули дві людини. Протикорабельні міни з'являються і на чорноморському узбережжі, що несе загрозу відпочивальникам, які бажають просто прогулятися берегом. Деякі міни вже детонували: так, на початку червня на Одещині під час відпочинку на пляжі на міні підірвалася людина, а 7 липня на міні підірвалися ще двоє осіб. Одеська обласна військова адміністрація та мерія Одеси вирішили не відкривати морські пляжі - через мінну небезпеку, що спричинило шалені втрати від зриву туристичного сезону. На пляжах почали встановлювати огорожі з сітки, щоб закрити відпочивальникам прохід до моря [2].

Мета роботи: дослідження економічних збитків від зриву туристичного сезону у селі Сичавка Лиманського (Комінтернівського) району спричинених військовими діями росії проти України.

Методика дослідження. У статті ми використовуємо такі методи дослідження: дедукція, індукція, аналіз, синтез, пояснення.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Лиманський (Комінтернівський) район – колишня територіально-адміністративна одиниця на сході Одеської області України. Адміністративний центр - смт Доброслав. Загальна площа району - 150 тис. га. На території району створено:

- ландшафтний заказник місцевого значення «Каїрівський»

- ландшафтний заказник місцевого значення «Новомиколаївський»

- ботанічний заказник місцевого значення «Калинівський»

- орнітологічний заказник місцевого значення Тилігульський пересип

- загальнозоологічний заказник загальнодержавного значення Петрівський

- орнітологічний заказник загальнодержавного значення Коса Стрілка.

Географічне становище району, сприятливі кліматичні умови узбережжя Чорного моря, Тилігульського та Куяльницького лиманів мають добру перспективу розвитку курортно-рекреаційних територій. В Лиманському районі понад 2220 га рекреаційних територій, в тому числі 96,534 га на сьогодні під базами відпочинку із них 45,3 га в межах населених пунктів. В районі діє 60 курортно-оздоровчих установ, в яких одночасно розміщуються більш ніж 7 тисяч відпочивальників [3].

Сичавка - село в Лиманському (Комінтернівському) районі Одеської області, яке розташоване на березі Чорного моря. Відстань до Одеси становить 40-46 кілометрів. Поруч із Сичавкою проходить автотраса М-14/Е58 «Одеса - Миколаїв».

Основними перевагами відпочинку в Сичавці є:

- близькість до Чорного моря;
- широка піщана пляжна смуга
- пологий спуск у море, що є перевагою для дітей
- відсутність промислових підприємств.

У Сичавці немає п'ятизіркових готелів, однак є декілька баз відпочинку прямо на березі моря. За бажанням туристи можуть зняти номери в окремо розташованих будиночках або котеджах [4].

Виклад основних результатів досліджень.

На узбережжі Чорного моря, між містами Южне і Коблеве, знаходиться 29 закладів розміщення туристів. Це колективні заклади розміщення, що розташовані у рекреаційній зоні с. Сичавка, які поділено на п'ять груп:

1 група – бази відпочинку рівня люкс

2 група – бази відпочинку рівня комфорт

3 група – бази відпочинку рівня економ

4 група – кемпінги

5 група – котеджі / бунгало

Переважна більшість закладів належить приватним особам (ФОП) – 45,8%, виробничим та іншим товариствам (ТОВ, ВАТ) – 37,5%; відомствам та приватним підприємствам – 16,7% [5].

Більша частина відпочиваючих в рекреаційній зоні с. Сичавка – це внутрішні туристи.

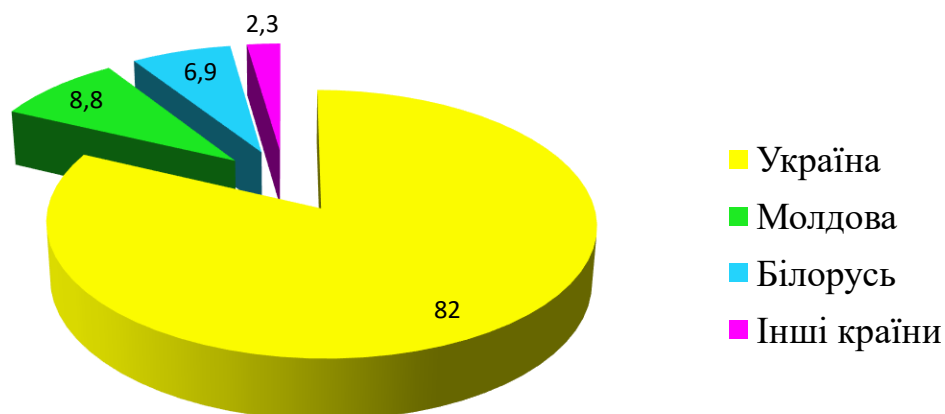

Рис. 1. Розподіл туристів за країнами походження, у %

Примітка: побудовано автором на основі джерела [3]

В середньому в одному закладі розміщення можуть одночасно проживати 200 осіб. Вартість проживання на базах відпочинку коливаються в межах 200 – 1000 гривень на добу особи. Окрім розміщення бази відпочинку пропонують послуги:

- прокат постільної білизни – 30 гривень
- стоянка для автомобіля – 40 гривень на добу
- харчування – 300 на добу
- дитячий майданчик – безкоштовно

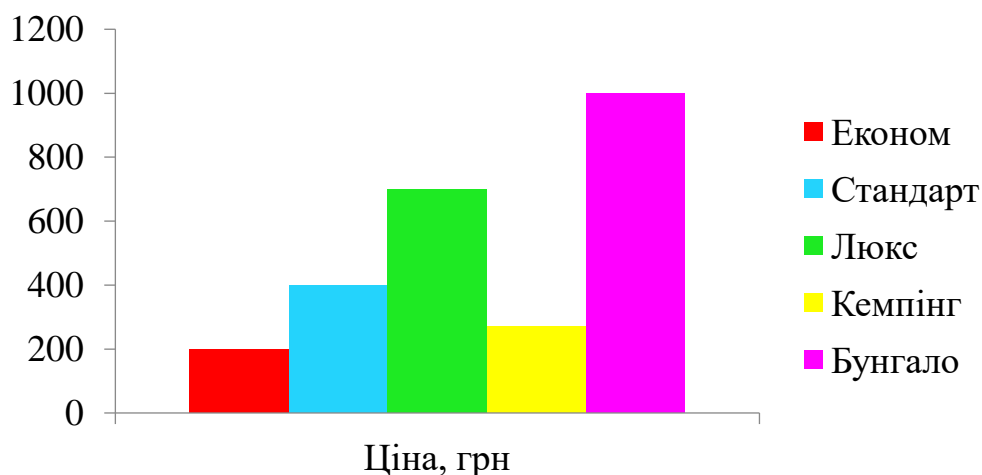

Рис. 2. Вартість проживання на особу за добу у закладах розміщення, грн.

Переважає більшість закладів розміщення це бази відпочинку економ рівня, які користуються

найбільшою популярністю серед туристів.

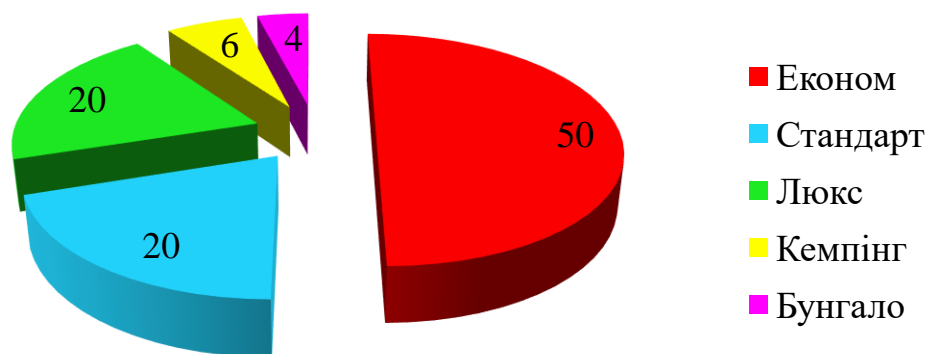

Рис. 3. Розподіл закладів розміщення, %

За попередніми підрахунками економічні збитки лише від відсутності попиту туристів на оренду житла становлять приблизно 196 376 400 грн. Ще 105 000 000 гривень від надання супутніх послуг.

Окрім відсутності відпочивальників збитки несуть і ворожі боєприпаси. До берегів моря прибиває російські міни, які детонують і пошкоджують бази відпочинку першої лінії, кафе та бари (рис. 3.). Власники баз відпочинку мають змогу фіксувати

завдані збитки, а також втрачену вигоду. Після перемоги завдані збитки та втрати будуть стягнуті із країни-агресора та компенсовані власникам цих рекреаційних установ.

У травні цього року планувалося дозволити туристам засмагати на деяких пляжах та почали активно пропонувати послуги розміщення. Зранку, 6 червня стало відомо про вибух та часткове руйнування дамби Каховської ГЕС.

Рис. 3. Пошкодження будинків першої лінії від детонування проти корабельної міни

Примітка: фото: t.me/dumskaya_net

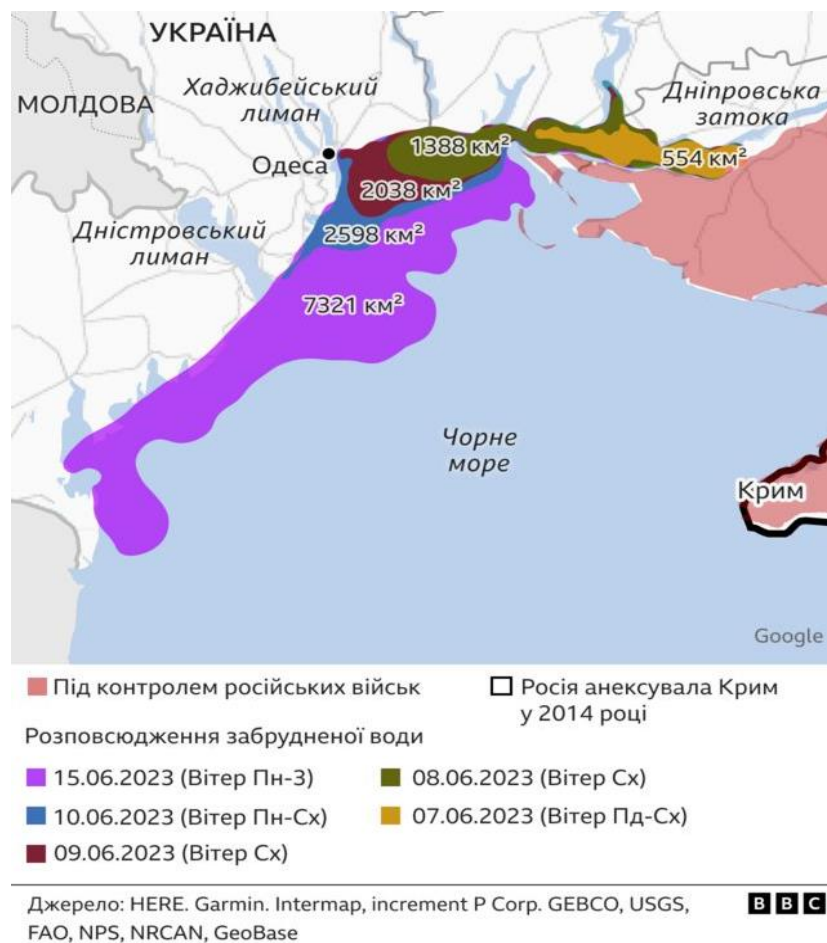

Рис. 4. Поширення забрудненої води у Чорному морі

Руйнування дамби призвело до величезної екологічної катастрофи. Внаслідок підриву затопило велику територію - тонни бруду, отруйних речовин разом з уламками будинків та тисячами загиблих тварин винесло у Чорне море [6-9].

Через те, що величезна кількість прісної води раптово потрапила у море, відбулось опріснення морської води. Нормальна солоність поверхневого шару води в Чорному морі становить 18 проміле, а біля пляжів наприкінці

червня солоність знизилась до 4-5 проміле [10].

Туристи, які приїхали на море за декілька днів до підриву Каховської ГЕС стали свідками як з моря вискакували жаби, плавали дикі качки, а до берега прибивало дерева та корчі. На поверхні води були зелені плями. Після побаченого відпочивальники масово почали скасовувати бронювання готелів і поверталися додому. Збитки готельному бізнесу при цьому становили сотні тисяч гривень.

Висновки. Сфера туризму неодноразово переживала кризові моменти, проте війна повністю знищила курортний сезон. За попередніми підрахунками економічні збитки від зриву туристичного сезону у селі Сичавка Лиманського (Комінтернівського) району лише від відсутності попиту туристів на оренду житла становлять приблизно 196 376 400 грн. Ще 105 000 000 гривень від надання супутніх послуг.

References

- Bordun, O., Shevchuk, V., Monastyrskyy, V., & Luchka, O. (2022). *Vtraty ta napryamy poryatunku turystychnoho biznesu ukrayiny v umovakh viyny. Visnyk L'vivskoho universytetu. Vol. 62, 178–196. [in Ukrainian].*
- Na plyazhi v kurortniy Zatotsi dvoye lyudey pidirvalysya na mini. URL: <https://www.unian.ua/incidents/novini-zatoka-na-plyazhi-dvoye-lyudey-pidirvalysya-na-mini-novini-odesi-11940735.html>
- Lymans'kyu rayon (Odes'ka oblast'). URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B8%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%BE%D0%BD_\(%D0%9E%D0%B4%D0%B5%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B8%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%BE%D0%BD_(%D0%9E%D0%B4%D0%B5%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C)) [in Ukrainian].
- Hryshchenko, V. M., Yablonovs'ka-Hryshchenko, YE. D. (2017). *Avifaunistychni sposterezhennya u Pravoberezhniy Ukrayini u 2014-2017 rr. Berkut. Vol. 26(2), 149-150. [in Ukrainian].*
- Vernihorova, N. V. (2018). *Analiz suchasnoho stanu plyazhnykh zon Odes'koyi oblasti. Doctor's thesis. Odesa. [in Ukrainian].*
- Sanina, I. V., Lyuta, N. G. (2023). *Ekolohichni naslidky pidryvu hrebli Kakhovs'koyi HES i shlyakhy vdoskonalennya vodopostachannya naselennya. Mineral resources of Ukraine. Vol. (2), 50-55. [in Ukrainian].*
- Bondar, K. O., Voloshyna, N. O. (2023). *Ekolohichni naslidky znyshchennya Kakhovs'koyi HES. Prottydiya terorystychnymaktam u mis'komu seredovyshechi, 255-256. [in Ukrainian].*
- Tuchkovenko, YU., Stepanenko, S. (2023). *Vplyv ruynuvannya hrebli kakhovs'koyi hes na ekolohichnyy stan odes'koho rayonu chornoho morya. Problemy vodopostachannya, vodovidvedennya ta hidravliki. Vol. 44, 71-80. [in Ukrainian].*
- Ofitsiyyny veb-sayt Ministerstva. URL: <https://mepr.gov.ua/pidryv-damby-kahovskoyi-ges-tse-najbilshyj-akt-ekotsydu-yakyj-rosiyavchynyla-z-pochatku-povnomasshtabnogo-vtorgnennya-v-ukrayinu/> [in Ukrainian].
- Vid zminy klimatu do vidsutnosti vody: yak pidryv rashystamy Kakhovs'koyi HES vplyne na nashu ekonomiku i svitovi rynky. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/vid-zmini-klimatu-do-vidsutnosti-vodi-yak-pidriv-rashistami-kahovskoji-ges-vpline-na-nashu-ekonomiku-i-svitovi-rinki-12285486.html> [in Ukrainian].